

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **Ing. J. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 17. 5. 2016, č. j. 15 Af 12/2016 - 27,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se odmítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením ze dne 17. 5. 2016, č. j. 15 Af 12/2016 - 27, Krajský soud v Ústí nad Labem odmítl žalobu proti rozhodnutí ze dne 5. 10. 2015, č. j. 32515/15/5100-41452-706445, kterým žalovaný zamítl odvolání proti rozhodnutí Finančního úřadu pro Ústecký kraj, Územní pracoviště v Ústí nad Labem (dále jen „prvoinstanční orgán“) ze dne 26. 2. 2015, č. j. 515145/15/2501-70462-506254. Naposledy uvedeným rozhodnutím prvoinstanční orgán zastavil řízení o žádosti žalobce o prodloužení lhůty k odstranění vad podání podle § 106 odst. 1 písm. e) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. V odůvodnění usnesení krajský soud vysvětlil, že rozhodnutím o žádosti o prodloužení lhůty se toliko upravuje řízení před správním orgánem a ve smyslu § 70 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s § 68 písm. e) téhož zákona proto žaloba proti takovému rozhodnutí není přípustná.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost podle § 103 odst. 1 písm. a), b), c), d) a e) s. ř. s. a současně požádal o osvobození od soudních poplatků, navrhl, aby mu Nejvyšší správní soud ustanovil zástupce a přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Po výzvě k zaslání vyplněného formuláře k potvrzení o osobních, majetkových, a výdělkových poměrech stěžovatel doručil dne 16. 6. 2016 Nejvyššímu správnímu soudu přípis, ve kterém odkázal na údaje, které již soudu poskytl ve věci sp. zn. 2 Afs 264/2015.

Nejvyšší správní soud posoudil skutečnosti, na které stěžovatel odkázal, a usnesením ze dne 21. 6. 2016, č. j. 4 Afs 127/2016 - 18, zamítl jeho žádost o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Soud současně vyzval stěžovatele, aby ve lhůtě jednoho týdne od doručení tohoto usnesení zaplatil soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč a předložil soudu plnou moc udělenou advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti, nebo aby ve stejné lhůtě prokázal, že má vysokoškolské

právnícké vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Nejvyšší správní soud poučil stěžovatele, že kasační stížnost odmítne, pokud ve stanovené lhůtě nepředloží plnou moc nebo neprokáže, že má požadované vysokoškolské právnícké vzdělání. Soud stěžovateli rovněž vysvětlil, že řízení o kasační stížnosti zastaví, pokud ve stanovené lhůtě nezaplatí soudní poplatek. Usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 28. 6. 2016 a stanovená lhůta proto uplynula dne 7. 7. 2016. Téhož dne Nejvyšší správní soud obdržel sdělení stěžovatele, ve kterém se ohradil vůči naposledy uvedenému usnesení. Stěžovatel namítl, že usnesení trpí zjevnými nesprávnostmi, je nesrozumitelné a tedy nepřezkoumatelné, přičemž obchází rozhodný skutkový a právní stav. Uvedl, že kasační stížnost není zjevně neúspěšná. Konstatoval, že Nejvyšší správní soud měl žádostem o osvobození od soudního poplatku a ustanovení zástupce vyhovět, neboť tak v minulosti učinil v jiných řízeních na základě stejného prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Nejvyšší správní soud podle stěžovatele nezákonně, účelově a v rozporu nejen s vlastní judikaturou podmiňuje řízení o kasační stížnosti povinným zastoupením a zaplacením soudního poplatku. V této souvislosti stěžovatel poukázal na „závěry pléna Nejvyššího správního soudu a platné právní věty“. Poznamenal, že jiné soudní senáty Nejvyššího správního soudu zastoupení advokátem ani zaplacení soudního poplatku nevyžadují, přesto je v nyní projednávané věci nucen znovu pracně vyplnit, doplnit a odeslat prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Na základě uvedených úvah stěžovatel znovu požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů a osvobození od soudních poplatků, a to se zpětnou účinností. Uvedl, že si vyhrazuje právo doplnit návrh na přiznání odkladného účinku i kasační stížnost prostřednictvím soudem ustanoveného advokáta. Konstatoval, že návrh na přiznání odkladného účinku i kasační stížnost jsou důvodné a v závěru navrhl „[...] zrušit ust. § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (v platném znění), kterým je stanoveno, že v řízení o kasační stížnosti stěžovatel musí být zastoupen advokátem (to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jeho zástupce, vysokoškolské právnícké vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie) i zpoplatnění podání kasační stížnosti soudním poplatkem (jejím osvobozením) s tím, že obdobný návrh podává i ve vztahu k podání dovolání a ústavní stížnosti.“

Nejvyšší správní soud v první řadě připomíná, že usnesením ze dne 21. 6. 2016, č. j. 4 Afs 127/2016 - 18, nezamítl žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce proto, že kasační stížnost posoudil jako zjevně neúspěšnou ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s., avšak proto, že odůvodnění žádosti o osvobození od soudních poplatků, na které stěžovatel poukázal, není dostatečné, konkrétní ani podložené. Nejvyšší správní soud již například v rozsudku ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009 - 88, konstatoval, že „[ú]častník řízení, který požádal o osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.) a který byl soudem řádně poučen (§ 36 odst. 1 s. ř. s.), je povinen uvést a prokázat veškeré skutečnosti rozhodné pro posouzení žádosti. Vyplyne-li z uvedených údajů či obsahu spisu, že jsou nevěrohodné, popř. neúplné, soud žádost zamítne.“ Stěžovatel si musel být vědom, že odůvodnění žádosti o osvobození od soudních poplatků, které soudu poskytl ve věci sp. zn. 2 Afs 264/2015 a na které poukázal i v nyní posuzované věci, již Nejvyšší správní soud shledal jako nedostatečné, a to usnesením ze dne 19. 11. 2015, č. j. 2 Afs 264/2015 - 21. Přitom podle § 35 odst. 8 s. ř. s. předseda senátu může na návrh ustanovit zástupce navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud v posuzované věci neshledal podmínky pro osvobození od soudního poplatku, nemohl stěžovateli ani ustanovit zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že by byl oprávněn meritorně projednat předloženou kasační stížnost pouze tehdy, kdyby stěžovatel splnil podmínky stanovené v § 105 odst. 2 s. ř. s. a § 4 odst. 1 písm. d) zákona o soudních poplatcích, popřípadě v § 35 odst. 8 s. ř. s. a § 36 odst. 3 téhož zákona. V opačném případě je Nejvyšší správní soud povinen kasační stížnost odmítnout

pokračování

podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., popřípadě řízení o kasační stížnosti zastavit podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, aniž by kasační stížnost meritorně posoudil. Rozšířený senát zdejšího soudu v usnesení ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, vysvětlil, že „[s]těžovatel má povinnost zaplatit poplatek za řízení o kasační stížnosti jen tehdy, pokud kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé (o žalobě), či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností [§ 1 písm. a), § 2 odst. 2 písm. b) a § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích]. [...] Výše uvedené závěry se pak promítají i do úvah o povinném zastoupení stěžovatele. Je-li podána kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o neosvobození od soudních poplatků, o neustanovení zástupce či proti jinému procesnímu usnesení učiněnému v řízení o žalobě, je rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti učiněno v rámci tohoto řízení, a proto se zde ustanovení § 105 odst. 1 a 2 s. ř. s. neuplatní.“ Usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby přitom představuje rozhodnutí o návrhu ve věci samé, tj. o žalobě, ve smyslu naposledy citovaného usnesení Nejvyššího správního soudu. Toliko nekonkrétní tvrzení stěžovatele, že po něm jiné senáty Nejvyššího správního soudu nepožadují zaplacení soudního poplatku ani povinné zastoupení, není způsobilé vyvrátit výše uvedené závěry. Ostatně stěžovatel ani neoznačil řízení, která by jeho tvrzení dokládala.

Stěžovatel se dopustil omylu, když konstatoval, že jej Nejvyšší správní soud nutí znovu pracně vyplnit, doplnit a odeslat potvrzení o jeho osobní, majetkové a výdělkové situaci. Nic takového zdejší soud usnesením ze dne 21. 6. 2016, č. j. 4 Afs 127/2016 - 18, nepožadoval. Stěžovatel měl toliko ve lhůtě jednoho týdne od doručení tohoto usnesení zaplatit soudní poplatek za kasační stížnost a za návrh na přiznání odkladného účinku a předložit soudu plnou moc udělenou advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti, nebo prokázat, že má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Nejvyšší správní soud se nezabýval novou žádostí o osvobození od soudních poplatků a novým návrhem na ustanovení zástupce, neboť stěžovatel v této věci neuvedl žádné nové skutečnosti (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 10. 2004, sp. zn. III. ÚS 404/04). K návrhu stěžovatele na zrušení poplatkové povinnosti a povinného zastoupení zdejší soud konstatuje, že není oprávněn zrušit ustanovení zákona a že neshledal důvody k podání návrhu na zrušení příslušných zákonných ustanovení Ústavnímu soudu ve smyslu čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky. Ostatně, ani stěžovatel žádné důvody neuvádí a Ústavní soud se již k této problematice opakovaně vyjádřil (viz například usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 10. 2009, sp. zn. III. ÚS 473/09, nebo nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 8. 1999, sp. zn. IV. ÚS 162/99).

Vzhledem k tomu, že stěžovatel ve stanovené lhůtě, navzdory řádnému poučení, nepředložil Nejvyššímu správnímu soudu plnou moc udělenou advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti, respektive neprokázal, že má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie, dospěl zdejší soud k závěru, že nesplnil povinnost stanovenou v § 105 odst. 2 s. ř. s. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu „[p]okud stěžovatel není v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) a tato vada nebyla k výzvě soudu odstraněna, nelze v řízení pokračovat a soud kasační stížnost odmítne.“ (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2003, č. j. 3 Afs 9/2003 - 19, www.nssoud.cz).

Nedostatek zastoupení stěžovatele brání věcnému vyřízení kasační stížnosti. Jedná se o nedostatek podmínek řízení, který nebyl přes výzvu soudu odstraněn. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 17. 5. 2016, č. j. 15 Af 12/2016 - 27, podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona odmítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. července 2016

JUDr. Jíří Palla
předseda senátu